Lutetium-PSMA therapie bij de behandeling van prostaatkanker

Bij sommige mannen met prostaatkanker werkt hormoon- en chemotherapie niet meer. Of deze therapieën kunnen om een andere reden niet gegeven worden. Dan kan behandeling met de radioactieve stof lutetium-PSMA een mogelijkheid zijn. Lutetium-PSMA kan prostaatkanker niet genezen, het kan wel zorgen voor een langere levensduur en een betere kwaliteit van leven.

Voorbereiding

Voordat u wordt behandeld

Als u incontinent bent (moeite om de urine op te houden), dan moet u met de arts overleggen of een katheter of incontinentiemateriaal nodig is.

Het is ook belangrijk dat u in de 6 weken voor de behandeling bepaalde behandelingen niet meer gehad heeft. Dit zijn:

- Chemotherapie
- Radiotherapie (bestraling) van een groot deel van het lichaam.
- Behandeling met een andere radioactieve stof, zoals samarium of radium.

Voordat de behandeling wordt gepland, heeft u een gesprek met een arts. De arts bespreekt met u hoe de behandeling gaat en waar u na de behandeling op moet letten. U kunt natuurlijk ook vragen stellen. Omdat u veel informatie krijgt, is het een goed idee om iemand mee te nemen naar dit gesprek met de arts; twee horen meer dan één.

PSMA-PET scan

Voordat de behandeling kan starten moet er een PSMA-PET scan en bloedonderzoek gedaan zijn. Het bloedonderzoek wordt voor elke toediening herhaald.

Op de dag van de behandeling

Op de dag van de behandeling kunt u normaal eten en drinken. U kunt ook al uw medicijnen gewoon gebruiken.

Vanwege de straling wordt u 1 dag opgenomen op een speciale therapiekamer. Er mag dan geen begeleider bij u zijn. Het kan wel zijn dat u de kamer deelt met iemand anders die dezelfde behandeling krijgt.

De kamer heeft een toilet, tv en internet. Via een bel kunt u contact opnemen met de verpleging. Het is handig een boek, laptop of tablet mee te nemen en comfortabele kleding aan te trekken.

Eten en drinken krijgt u van het ziekenhuis, maar u kunt natuurlijk iets extra's meenemen. Denk er aan uw

medicijnen mee te nemen als u gewend bent deze overdag in te nemen.

Goed voorbereid met Mijn Antonius

In ons ziekenhuis werken we met het patiëntportaal Mijn Antonius. Log voor uw afspraak in op Mijn Antonius met DigiD om de informatie te bekijken die voor u klaarstaat, zoals uw afspraakgegevens, vragenlijsten of andere belangrijke informatie. Zo bent u goed voorbereid op uw afspraak.

Behandeling

Voor de hele behandeling krijgt u 4 tot 6 keer lutetium-PSMA toegediend. Tussen de toedieningen zitten telkens 6 weken. Elke toediening gaat als volgt:

- Op de dag van de behandeling komt u op de afgesproken tijd naar de polikliniek Nucleaire Geneeskunde (poli 46) in het ziekenhuis in Nieuwegein. U meldt zich bij de balie en neemt dan plaats in de wachtkamer.
- Een laborant haalt u op uit de wachtkamer en geeft u een infuus. Dat is een dun, buigzaam slangetje in de arm. De prik die hiervoor nodig is, lijkt op bloedprikken.
- Vervolgens komt de arts erbij. Als u nog vragen heeft of klachten, dan kunt u dit nu bespreken.
- Daarna dient de arts de lutetium-PSMA toe via het infuus. Dit duurt een paar minuten. Het infuus blijft dan nog 10 minuten lopen om alles goed door te spoelen.
- Het infuus wordt er nu uitgehaald.
- Als u geen MijnAntonius heeft, krijgt u nu een formulier om bloed te laten prikken voor de volgende keer. Heeft u wel MijnAntonius, dan wordt dit formulier digitaal verstuurd.
- Samen met de arts of de laborant loopt u naar afdeling C2. Door de lutetium-PSMA bent u nu een beetje radioactief. Dat wordt snel minder, maar u moet de komende 6 uur zo min mogelijk contact hebben met andere mensen. Daarom blijft u in deze tijd in een speciale kamer. Er mag dan geen begeleider bij u zijn. Ook de verpleging komt alleen binnen als het niet anders kan.
- De radioactieve stof verlaat het lichaam via de urine. Het is belangrijk dat de urine netjes wordt afgevoerd. Daarvoor moet u zittend plassen en opletten dat u niet (na)druppelt. Neem de tijd om rustig te plassen. Als u incontinentiemateriaal gebruikt, moet dit apart weggegooid worden.
- Om ervoor te zorgen dat de radioactieve stof snel uit het lichaam verdwijnt, moet u veel drinken.
- Na ongeveer 6 uur komt u terug naar de afdeling Nucleaire Geneeskunde voor een scan. U hoort van de verpleging hoe laat dat precies is. U mag na de scan meteen naar huis, dus u kunt al uw spullen meenemen.
- Op de afdeling Nucleaire Geneeskunde meldt u zich weer bij de balie en neemt u plaats in de wachtkamer.
- Een laborant haalt u op voor de scan.
- Bij de scan moet u grote dingen van metaal (riem met een gesp, sleutels, portemonnee) afdoen. Verder kunt u uw kleren gewoon aanhouden.
- U gaat nu op een onderzoeksbed liggen met een camera boven en onder u. De camera's komen dichtbij, maar raken u niet.
- De camera's beginnen boven uw hoofd, u schuift er langzaam onderdoor. Verder merkt u niets van de scan.
- Na 10 tot 15 minuten is de scan klaar en kunt u weer naar huis.

De hele behandeling duurt de hele dag: 20 minuten toedienen, 6 uur in een aparte kamer en 10 tot 15 minuten voor de scan.

Nazorg

Bijwerkingen

De behandeling met lutetium-PSMA kan bijwerkingen geven. Op de dag van de opname kan het zijn dat u misselijk wordt en zich niet zo lekker voelt. Het kan ook zijn dat u last krijgt van een droge mond en smaakverlies. Heel zelden hebben mensen last van pijn. U kunt hier pijnstilling voor vragen.

In de tijd na de behandeling kunnen uw bloedwaarden (witte en rode bloedcellen en bloedplaatjes) minder worden. Dit merkt u meestal, doordat u zich moe voelt.

Gewoonlijk gaan de bijwerkingen vanzelf weer over. Als u vragen heeft of zich zorgen maakt over de klachten die u heeft, dan kunt u altijd contact opnemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Vervoer na de behandeling

Na de behandeling kunt u gewoon autorijden. Als u met iemand meerijdt of met het openbaar vervoer gaat, moet u eraan denken dat u afstand houdt tot andere mensen. Ga in de auto bijvoorbeeld schuin achterin zitten. De rit mag niet meer dan 2 uur duren. Zorg in het openbaar vervoer dat u niet langer dan een uur naast dezelfde persoon zit

Leefregels

Om ervoor te zorgen dat andere mensen niet te veel straling krijgen, moet u zich in de 3 dagen na de behandeling aan een aantal leefregels houden:

Houd afstand tot anderen

- Probeer altijd minstens 1 meter afstand tot de ander te houden. Als u een lange tijd in dezelfde ruimte bent, moet u 2 meter afstand proberen te houden.
- Vermijd situaties waarin u lange tijd dicht bij anderen bent, zoals samen slapen, eten en tv kijken en samen naar de bioscoop, sportwedstrijden en voorstellingen gaan.
- Als u een partner heeft, is het belangrijk de eerste 3 dagen niet in hetzelfde bed te slapen. Zorg dat er minstens 2 meter afstand tussen de bedden is. In aparte kamers slapen is nog beter.
- Kinderen (tot 10 jaar) zijn extra gevoelig voor straling. Tijdens de periode waarin de leefregels gelden, moet u de zorg voor kinderen overlaten aan anderen. In deze periode kunt u dus ook niet op eventuele kleinkinderen passen.
- Ook zwangere vrouwen zijn extra gevoelig voor straling. Vermijd bezoek van of aan zwangere vrouwen tijdens de periode waarin de leefregels gelden.
- In de eerste 6 maanden na de behandeling raden we af om een zwangerschap te verwekken.

Toiletbezoek

- Zorg bij toiletbezoek dat u geen urine morst. Plas zittend en zorg dat u niet (na)druppelt. Neem de tijd voor het plassen. Doe het deksel dicht voordat u doorspoelt.
- Als u een wastafel in de toiletruimte heeft, moet u daar uw handen wassen. Zo blijft de deurkruk schoon.
- Heeft u twee toiletten in huis, dan gebruikt u het ene toilet en uw huisgenote(n) het andere.
- Als u een katheter heeft, moet u deze met handschoenen aan leeg maken. Let op dat u geen urine morst.

- Als u incontinentiemateriaal (luiers) gebruikt, moet u deze in een aparte zak of prullenbak verzamelen en ze pas aan het eind van de dag bij het gewone huisvuil doen.

Andere lichaamsvloeistoffen

- Behalve de urine zijn ook de ontlasting, speeksel, braaksel en de neus en mond een beetje radioactief. Hier kunt u op de volgende manier rekening mee houden:
- Was vaak uw handen.
- Doe wergwerphandschoenen aan als u urine of braaksel moet opruimen. Gebruik voor het opruimen toiletpapier of een tissue en spoel deze door het toilet.
- Was uw handen na het schoonmaken.
- Gebruik tissues als u uw neus moet snuiten. Gooi de tissue direct in de vuilnisbak.
- Handdoeken en dergelijke die door u gebruikt zijn, mogen niet door een ander gebruikt worden. Ze mogen wel gewoon met andere spullen in de was. Na het wassen kan iedereen ze weer gebruiken.
- Bestek en serviesgoed dat door u is gebruikt, mag een ander niet gebruiken. Ze mogen wel gewoon met andere spullen afgewassen worden. Na het afwassen kan iedereen ze weer gebruiken.

Werk

- Na de behandeling kunt u weer werken. Het enige waarmee u rekening moet houden, is dat u ook op het werk afstand houdt van uw collega's. Als dat niet lukt (u zit bijvoorbeeld de hele dag vlak bij een collega), moet u thuisblijven.
- Als u in het basisonderwijs werkt of in de opvang voor kinderen tot 10 jaar, mag u de eerste 3 dagen niet werken.

Vliegreis

- Als u binnen 3 maanden na de behandeling gaat vliegen, moet u dat vertellen bij het eerste gesprek met de arts. U kunt dan een douaneverklaring (een 'vliegbrief') krijgen. Hierin staat dat u een behandeling met een radioactieve stof heeft gekregen. Er staat ook in dat de straling die andere passagiers krijgen binnen de internationale grenzen valt.

Opname in het ziekenhuis

- Als u binnen 18 dagen na de behandeling in het ziekenhuis wordt opgenomen, moet u vertellen dat u een behandeling met lutetium-PSMA heeft gehad. Het ziekenhuis kan dan rekening houden met de regels voor radioactiviteit.

Overlijden

- Als u binnen 14 dagen na de behandeling zou overlijden, moeten uw nabestaanden weten dat een crematie niet altijd mogelijk is. Dit moet eerst overlegd worden met het ziekenhuis en het crematorium.
- Als de behandeling meer dan 14 dagen geleden is, is een crematie gewoon mogelijk en hoeft er niet overlegd te worden.
- Een begrafenis is altijd mogelijk, overleg is niet nodig.

Meer informatie

Als u vragen heeft, kunt u altijd contact opnemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde (088 320 7500). Op de website kunt u ook informatie vinden.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Prostaatkanker (prostaatcarcinoom) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/aandoeningen/prostaatkanker-prostaatcarcinoom)

Specialismen

- Prostaatkankercentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/prostaatkankercentrum)
- St. Antonius Kankercentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum)
- Nucleaire Geneeskunde (https://www.antoniusziekenhuis.nl/nucleaire-geneeskunde)

Contact Nucleaire Geneeskunde **T 088 320 75 00**